

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 30 mars 1933 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om anvisande av medel för vissa förberedande åtgärder för ett torrlägningsföretag inom Västmanlands och Uppsala län.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 53, av herrar *Johansson* i Bro och *Olsson* i Golvvasta har hemställts, att riksdagen måtte anvisa ett belopp av högst 65,000 kronor, eventuellt att utgå ur statens avdikningsanslag, till bestridande av kostnaderna för laga syneförrättning och därmed förenad utredning angående torrläggning av mark beroende av Tämnaaren och Tämnaån samt tillstående vattendrag och kanaler inom Västmanlands och Uppsala län.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Över motionen hava, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, yttranden avgivits den 22 februari 1933 av lantbruksstyrelsen och den 1 mars 1933 av statskontoret.

Nu ifrågavarande företag för reglering av vattenståndet i sjön Tämnaaren och dess avlopp m. m. avser att bereda möjlighet till bättre torrläggning och råda bot mot översvämningar å stora odlade och oodlade områden belägna kring eller för sin torrläggning beroende av dessa vattendrag.

I *motionen* framhålles, bland annat, att enligt de hitintills verkställda undersökningarna och utredningarna ville det synas som om företaget skulle beröra Östervåla och Harbo socknar inom Västmanlands län, Skuttunge, Bälinge, Björklinge, Tensta, Lena, Årentuna, Viksta och Tierps socknar inom Uppsala län, och syntes ett 100-tal byar för sina markers torrläggning vara mer eller mindre beroende av sådan föreslagen reglering. De arealer, som vore beroende av Tämnaarens nuvarande medel- eller högvattenstånd, omfattade i avrundat tal 5,500 har.

Lantbruksstyrelsen har anfört följande.

Förberedande undersökningar och utredningar angående ifrågavarande företag hade på grund av från vederbörande länsstyrelser meddelat förordnande sedan åtskilliga år tillbaka pågått vid en av lantbruksingenjören i Västmanlands län handlagd syneförrättning enligt vattenlagen under medverkan av särskilt förordnad biträdande förrättningsman samt gode män.

Att döma av motionen och vid olika tillfällen till lantbruksstyrelsen gjorda uttalanden av delägare i det påtänkta företaget torde dettas ge-

nomförande få anses vara ur jordbrukssynpunkt av särskilt framträdande betydelse. Företaget syntes ifråga om omfattning, antalet därav berörda jordbruksfastigheter m. m. kunna räknas till den storleksklass, som representerades av vissa företag, till vilka medel i särskild ordning anvisats av riksdagen för dithörande frågors utredning, exempelvis Fyrisåns och Olandsåns regleringsföretag. I likhet med vad fallet funnits vara vid sistberörda företag torde det jämväl beträffande Tämnares reglering få anses vara ur det allmännas synpunkt av vikt, att fullständig utredning av de med regleringsföretaget sammanhängande frågor åvägbringades.

Med hänsyn till den omfattning, en dylik utredning måste erhålla till följd av företagets mycket betydande utsträckning och skiljaktigheten i därav berörda intressen, hölle lantbruksstyrelsen det icke för otroligt, att förrättningskostnaderna komme att uppgå till det i motionen angivna beloppet, 65,000 kronor. Emellertid torde viss del av ifrågavarande kostnader hava av förrättningsökandena, vilka närmast äro ansvariga för deras gäldande, erlagts till vederbörande förrättningsmän.

Enär ett fortsatt förskotterande av förrättningskostnader till så betydande belopp, som här vore ifråga, svårligen kunde undgå att hårt anstränga förrättningssökandenas ekonomiska resurser, funne lantbruksstyrelsen med hänsyn till de allmänna intressen, som vore förknippade med föreliggande regleringsfråga, skäl tala för att staten iklädde sig kostnaderna för utredningens fortsättande och avslutande, mot det att statens utgifter för ändamålet avräknades på det statsbidrag, som framdeles eventuellt kunde bliva beviljat till regleringsföretagets genomförande.

Därest så funnes böra ske, torde för ändamålet anvisade statsmedel böra få användas till bestridande av dels lantbruksingenjörrens arvode enligt gällande arvodestaxa, dels biträdande förrättningsmannens arvode enligt bestämmelserna i kungörelsen den 10 mars 1922 (nr 103) angående gottgörelse åt synemän vid vissa syneförrättningar och dels godemännens traktementen och resekostnader.

Vad beträffande storleken av det belopp, som kunde finnas böra anvisas för ändamålet, syntes detsamma med hänsyn till omfattningen av dels sådana redan verkställda förrättningsåtgärder, vilka ännu icke blivit av förrättningsökandena ersatta, och dels ytterligare erforderliga förrättningsåtgärder, vilka kunde förväntas bli verkställda under återstoden av nu löpande ävensom under närmast följande budgetåret, böra begränsas till 20,000 kronor.

Statskontoret har, då såsom lantbruksstyrelsen framhållit ifrågavarande avdikningsföretag syntes i avseende å omfattning, antal därav berörda jordbruksfastigheter m. m. vara att räkna till sådan storleksklass, att för den förberedande utredningens bekostande — såsom exempelvis skett vid Fyrisåns och Olandsåns regleringsföretag — särskilt statsbidrag skulle kunna anses vara på sin plats, anslutit sig till lantbruksstyrelsens tillstyrkande av att ett till 20,000 kronor begränsat bidrag från statens avdikningsanslag må anvisas under de villkor, som av nämnda styrelse föreslagits.

Såsom av lantbruksstyrelsen framhållits torde det påtänkta företagets genomförande få anses vara ur jordbrukssynpunkt av särskilt framträdande betydelse. På grund härav och med hänsyn tagen till de ekonomiska svårigheter, vilka för de förrättningsökande skulle uppstå vid ett

förskotterande av samtliga de förrättningskostnader, varom här är fråga, anser sig utskottet böra förorda att, i enlighet med vad myndigheterna tillstyrkt, Kungl. Maj:t medgives att efter den närmare prövning, som kan befinnas erforderlig, för ifrågavarande ändamål från statens avdikningsanslag anvisa ett belopp av högst 20,000 kronor, att utgå till bestridande av de i lantbruksstyrelsens ovanberörda yttrande angivna kostnaderna. På Kungl. Maj:t torde böra ankomma att meddela föreskrifter rörande villkoren för åtnjutande av statsbidraget att sedermera avräknas på det statsbidrag, som kan bliva beviljat för företagets utförande.

Under återopande av det ovan anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med anledning av motionen II:53 medgiva, att Kungl. Maj:t må efter den närmare utredning, som kan anses erforderlig, och på de villkor, som Kungl. Maj:t må föreskriva, till bestridande av vissa kostnader för nu pågående syneförrättning rörande Tämnarens reglering m. m., från statens avdikningsanslag under budgetåret 1933/1934 anvisa statsbidrag med högst 20,000 kronor, mot det att härav utbetalt belopp avräknas å det statsbidrag, som till genomförande av sagda regleringsföretag kan framdeles bliva beviljat från nämnda anslag.

Stockholm den 30 mars 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 51.